

Előfizetési árak:

oetan vagy hához kötve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területen-
ként 8 fillér.
Nyilttér és magán-
érdekű közlemények
soronkint 40 fillér.

Megjelenik
minden nap, az ün-
nepek és vasárnapok
kivételével.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: Koncz Ákos.
Felelős szerkesztő: Dr. Orbán József.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A jövő választások esélyei.

Debrecen, június 29.

(—s) Tisza István nagyváradi beszédét követő féltreértések ismét szőnyegre hozták az új választások kérdését s különösen az új szabadelvűek hangoztatják nagyon sűrűen, hogy őszre okvetlenül feloszlatják a Házat és kitűzik az új választásokat.

A kormány, amennyire tudjuk, nagyon rezerváltan viselkedik e jámbor óhajításokkal szemben, sőt beavatottak határozottan tudni vélik, hogy Széll Kálmánnak elve ellen lenne a törvényes idő előtt, nyomós ok nélkül, feloszlatni a Házat.

Ebben már azért is igaza van a kormánynak, mert ez idő szerint épen nem valami kedvező esélyekkel menne a szabadelvű párt a választások elé, mivel a választások még a legkevésbé sincsenek előkészítve, már pedig bármilyen igazságos és tiszta legyen is a választás, azért az igen erős vezetést, nagy tájékozottságot és sok előkészületet igényel.

A néppárt az már dolgozza, előkészíti a talajt magának, itt is, ott is népgyűléseket rendez és azal a vérmes reménnyel van tele, hogy 80 kerületet hódít el a

jövő választásokon a szabadelvű párttól.

Nos, hát ez a szám tulzott, de azért, különösen ha az idén lennének választások, bizonyos, hogy meglepően megerősödve kerülne vissza a tisztelt Házba.

Aról is sokat beszélnek, hogy Majláth püspök Erdélyből 7 kerületet ígért a néppártnak s azok közül hármat dákoromán ember fog képviselni.

Természetesen ezekre a híresztelésekre nagy pánik ütött ki a honatyák között, a kik féltik mandátumaikat s most a szünetet ki-ki arra fogja felhasználni, hogy hangulatot keltsen maga mellett kerületében, a mi semmi esetre sem árt.

A függetlenségi párt még nem igen mozog s tulságosan tág teret enged a néppártnak, de azért ha a szabadelvű párt csakugyan nem fogja erélyesen kezébe a választások vezetését, akkor ez a párt is sokat nyerhet, mert az osztrák állapotok kétségbeejtő volta erős sulyt ad a függetlenségi programnak, a mely felé nálunk különösen a kisiparos s a kiscgazda nép amugy is erősen hajlik.

Mégis a jövő választásoknak nem az ellenzék adja meg az érdekességet. A mi elé kíváncsian

nézünk, az egyrészt az új és a régi szabadelvűek mérkőzése, de különösen az, hogy vajjon csakugyan kerülnek-e a magyar parlamentbe nemzetiségi képviselők is, hogy megbontsák törvényhozásunk egységes magyar voltát? Eddig a szabadelvű pártnak volt néhány szász tagja, a ki jó magyar amellet, de azokat szász csoportnak csupán eskik a folyosó kedélyeskedése nevezte el; ha azonban a néppárt révén bekerül melléjük Erdélyből három dákoromán s a felvidékről vagy tíz pánszláv, akkor ugyancsak szépen nézne ki a magyar parlament, mert az már a kétszerkettő négyenél is bizonyosabb, hogy azok csak egyetlen politikát fognak támogatni, azt, a melyet maguk alkotnak: dákoromán vagy pánszláv politikát.

No de a választások még nincsenek a küszöbön s időközben talán a néppárt is veszít sánszaiból s a nemzetiségi jelölések is elmaradnak.

A közigazgatási tanfolyamok. A községi és közigazgatási tanfolyamokat egyelőre a következő városokban állítják fel, u. m. Budapest, Debrecen, Kolozsvár, Pozsony, Kassa, Pécs, Szombathely, Máramarossziget, Marosvásárhely és Nagybecskerek. A tanfolyamok tárgyában tegnap Széll Kálmán

TÁRCZA.

Az élödsi.

Irtta: Zoltán Jenő.

A kertben a Dunára szögellő dombtetőn Dór István, az asztalos, lassu munkával szedte virágú rózsafáiról a hernyót. Szuró tövisen edzett ujjá mint a horog kapta meg a sima levélen rágódó virágirtót s ha a tenyerével végigsimította a rózsát, százával hullott a gonosz féreg az ölébe. Bőresattos, zöld köténye akár a gyaluforgácsot, úgy gurította le magáról a rózsák ellenségeit a földre, a hol csak rájuk kellett taposni, hogy örökre ki legyenek zárva az illatos rózsaparadicsomból.

Ötszáz bimbózó rózsafa, ebből állott a Dór István rózsaparadicsoma. Nemes töről szemezett gyönyörű fák, a melyek kedvéért sokat pihent a gazda műhelyében a szerszám s Éva, az asztalos erős, szép felesége naphosszat magában ült a boltban a fényezés asztalok és ezüstös koporsók között.

István szerette a feleségét, szerette a negyven esztendősi férfi komoly bizalmával és becsülésével, de a szívet megosztotta a hitvesi nyoszolya és a rózsakert között, a hol a nemes, a jó fák illatoznak, virágot kínálnak, puha, finom levelet hintenek utjába s ha tövises karjukkal deressedő szakállába kapaszkodnak is, marasztaló szeretettel mintha így szólnának:

— Itt a te helyed köztünk, hü gazdánk.

Éva asszony pedig a boltban a csipkés szemfedőket himezve sokszor elgondolta magában, hogy nem jól van ez így s sovárgó szívében buzgott a vágyakozás a boltog, a szerelmes élet után.

A napok egyhanguságát itt ott zavarták meg a vevők, csupa szomorú nagykedős asszonyság, a ki pirosra sirja az orezát a halottjáért s órákig alkudozik a sima fakoporsón. A gyászos árut ilyenkor Sándor, az első legény emelgette le a vevőnek s alku után ő számolta a pénzt az asztalosné kezébe.

Egyszer így leszámolás közben a mesterné ott hagyta puha, forró kezét a legény tenyerében s lehelletnyire lépett a közelébe:

— Siet tölem, Sándor? — Kérdezte remegve s izmos válla megrázkódott a belső láztól.

A legény esendesen, tagadólag ingatta a fejét s hallgatta tovább Éva suutogását:

— Akkor maradjon itt mellettem.

Künn a kertben a gazda könyörtelenül irtotta a sok gonosz férget. A szapora Stefánia rózsát az ut szélén hanyagul rázta végig, látzott, hogy keveset törődik a rózsavilág e lenge demimondjával s bátran tapos bele a hussziáú levelek vastag rétegébe, a melyet a nyári eső paskolt a föld alá.

Ritkább fajú fák következtek tovább. Egy sor tuskés Noisette bimbó mögül öklönyi sárga teák kandikáltak elő, rang, illat és szinpompa szerint helyezkedve el a francia nevű rózsakitűnőségek tarka labirintusában, amelynek csak Dór István az ismerője. Ó itt az ur, a rózsakirály s jogara a kötény

szíjába dugott görbe kés. A kötény az a rózsakirály palástja.

Már a külső fákat egészen letisztogatta s haladt egyre beljebb, a hol fogyasztja a munkát a sok Katieza bogár, hűségei védelmezője a rózsák királynőjének.

Itt ritkábbak a fák, egészen a tuskerozsza magasba nyuló bozózáig, a mely nyitott lugast formál a sötétpiros rózsák körül. A gazda áhitattal közelédt s gyöngéd, óvatos ujjakkal nyitott utat a csipkerózsza ágai között. A félrehajtott derékkal beférkőző emberi test kissé megrázta a tuskébokor ágait. Ezernyi apró, zöld bogár hullott az asztalos kötényére s ott ragadt a kunkorodó szálak között.

— Hadd éljenek! — mormogta esendesen a rózsák ura s tovább lépett a fák között.

— Ez is megszaporodott, három a nyitott rajta, hét a bimbó. Valóban öröm ezt olvasni, hogy mennyire gyarapodik a legszébb virág, a bársonyos, piros rózsza itt az ő kertjében. A bordórózsák köröndjében levette arannyal himzett házi sapkáját, a sok zöld hernyót lerázta magáról s belépett a rózsország szentélyébe. A szentélyébe, a hol a népek népe: a rózsakirályné virít, a kinek sötét-zöld levele fényen megtörik a napsugár és erős törzséről lepattan az áskálódó féreg.

A gazda az erősentűző napfényben féltétre ereszkedett a drága fa előtt, de hirtelen hátra hőkölt elállott a lélegzete. A fén, alul a karókötő sás között, sárgás in dáju idegen növény kuszott fölfelé s a ho

miniszterelnök, mint belügyminiszter elnöklése alatt anélkül volt a belügyminiszteriumban, melyen részt vettek Gulner Gyula és Széll Ignác államtitkárok, valamint azok a főispánok, a kiknek székhelyein ezeket a közgazdász tanfolyamokat felállítják. A főispánok nyilatkozata szerint a tanfolyamok szeptember 1-én megnyithatók.

A cselédtörvény revíziója. A belügyminiszterium illető szakosztályai a cselédtörvény revíziójának előkészítésével foglalkoznak. A munkálatot még a nyár folyamán befejezik. Mint értesülünk, ez az új cselédtörvény a házi cselédek és a mezőgazdasági cselédek jogviszonyait szabályozza gazdáikkal szemben. Erre az új cselédtörvényre azért van sürgősen szükség, mivel a mezei munkásokról két évvel ezelőtt alkotott törvény üdvös intézkedéseit a mostani cselédtörvény tág értelmű magyarázata mellett mindenfelé kijátszák. Az új törvényben tüzetesen meg lesz határozva a mezei munkás és a mezőgazdasági cseléd közötti különbség.

Elvi kijelentések.

Debreczen, június 29.

Dr. Nagy Ferencz, a kereskedelmi miniszterium új államtitkára két fontos elvi kijelentést tett a miniszterium tisztikara előtt bemutatkozása alkalmával. Az ily bemutatkozás czélja nem csupán az, hogy a tisztikar ismerje meg azon irányelveket, melyeket a miniszterium adminisztrációjának vezetésénél az új államtitkár követni fog, hanem rendszerint programot tartalmaz a bemutatkozó beszéd, melyből a nagy közönység a kormány elvi álláspontját megismerheti. Az a beszéd tehát, melyet az új államtitkár a tisztikarnak mondott, tulajdonképen nekünk, a közönségnek szól s mi le is fogjuk vonni abból a nekünk szóló tanulságokat.

A ipar és kereskedelem érdekeinek ápolása, mondja az új államtitkár, nemesak nem tételezi fel, hogy az más gazdasági

hivatások, névszerint a földművelés rovására történjék, hanem ellenkezőleg, a kereskedelem és ipar valódi érdekei a földművelés érdekeivel azonosak s azokkal harmóniába hozhatók a nélkül, hogy akár egyiknek, akár a másiknak rövidséget kellene szenvednie.

Az a mesterséges ellentét, melyet újabban az agráriusok a gazdaság és kereskedelem között felállítani és mindjobban kiélesíteni kívánnak, e kijelentés által a maga értékére szállítottatik le s örömmel konstatáljuk, hogy az új államtitkár teljesen azon alapon áll, melyet Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter tárczája átvétele alkalmával teljes precizitással kifejtett.

A gazdasági élet zavartalanul csak akkor működhetik, ha azok, kiknek kezében van a társadalom működésének irányítása, a különböző foglalkozási ágak között az egyensúlyt, a helyes összhangot kívánják megteremteni. Ha nálunk, mint kiválóan gazdasági államban szükség van arra, hogy minden lehető eszközt felhasználjunk a mezőgazdaság előmozdítására s azon érdekek kielégítésére, melyek azzal összefüggésben vannak, — viszont éppen a mezőgazdaság jól felfogott érdekei követelik, hogy egyoldalúak ne legyünk s igyekezzünk a mezőgazdaság segítségére az által, hogy a kereskedelmet és ipart a megfelelő támogatásban részesítjük. Az egyoldalúság sehol sem bosszulja meg magát annyira, mint a gazdasági téren és az a politika volna a legszerencsétlenebb s eredményében a legvégzetesebb, mely a mezőgazdaság fejlesztését a kereskedelem és ipar elhanyagolásával eszközölné.

Mert ellentétek a két foglalkozási ág között nincsenek s azon érdekek, melyeknek ellentétes voltát az agráriusok hangoztatják a mezőgazdaság javára, egyszersmind az az ipar és kereskedelem érdekeit is képezik; de végzetes hiba volna prohibitív rendszar-

bályokkal akadályozni az utóbbiakat a mezőgazdaság támogatása érdekében, mert e rendszabályok bármily plausibilisek is egyébként, csak momentán javulást idéznének elő a gazdasági életben, de rövid idő alatt a legnagyobb válságnak válnának okozóivá. Tekintsünk a magyar malomipar legközelebbi történetére s közelebbi vizsgálat után meg fogunk győződni arról, hogy mily káros hatással vannak mezőgazdaságunkra azon intézkedések, melyeket éppen agrárius oldalról helyeselték leghatározottabban.

A gazdasági egyensúly fentartása tehát a leghelyesebb irányelv, melylyel Magyarország közigazgatási helyzetét javítjuk s éppen ez elv kijelentését tartalmazza dr. Nagy Ferencz kereskedelmi államtitkár programbeszéde, mely teljesen azonos azon elvi kijelentésekkel, melyeket Magyarország kereskedelmi minisztere, Hegedüs Sándor már oly sokszor nyomatékosan hangsúlyozott.

Az új államtitkár beszédének másik elvi jelentőségű része az előbb kifejtett elvnek természetesen következményét képezi s a gazdasági téren az egyéni szabadság érvényesülésének elvét tartja követendőnek, de hozzátesszi, hogy az egyéni szabadságot mégis csak azon feltétel alatt tartja jogosultnak és előmozdítandónak, ha a tisztesség és szolidaritás határai között mozog, mert az ipar és kereskedelem csak akkor fejlődhetik erőteljesen, ha minden kinövést, mely ártalmára van, magától eltávolít.

A szabad kereskedelem elve sarkpontját képezi tehát az új államtitkár működésének. S ez nem is lehet másképp. Hegedüs Sándor segítőtársa nem hirdethet más elvet, mint a melyeket a liberálisizmus jónak és helyesnek elismer s magáénak vall. Tudományos működése, valamint egész közéleti szereplése nyitott könyv előttünk, irodalmi műveit ez a szellem hatja át s kijelentésében eddig követett irány megjelölése foglal-

hozzáért a fához, ott zöldes-barna folt ütött ki a törzsön.

— Gyilkos! — hördült fel a rózsák ura s odanyult tőhöz, hogy letépje s agyon-tapossa az élősdit, a mely a királyné szentelt ajkáról szívja el a földanya éltető vizét.

S a mikor letépte a folyondár kalózt, vele tört egy gyöngye kis rózsáig is s négy azokból a fényes, nehéz levelekből odahullott István reszkető lábaihoz.

Az udvarból e perczen hívó kiáltás hallatszott:

— István! vevők jöttek, siessen már!

A gazda, mintha nem is őt hívnák, ügyet se vetett a kiáltó szóra, hanem odaborult az ő szép, királyi bálványa elé s reszkető ujjaival melengette a porban a beteg, megtámadott törzset. Szeméből kiesordult a könny, megöntözte a rózsakirályné szikkadt, fekete földjét.

— István, István! megint a rózsákat bujja? Vevők jöttek, mondom.

Ártatlan, csendes ez az asszonyi zsörtölődés, mintha csak annak volna szánva, hogy meg se hallják. A gazdát most különben sem lehet előcsalni a rózsák közül. Ki nem jönne onnan három temetésért, a mi pedig szép öröm egy asztalosnak, a ki oly sok koporsót gyalul össze világeletemben.

Dórné nem is várta sokáig az ura válaszát, hanem beszólt a műhelybe:

— Sándor, legyen szives, vevők vannak, szolgálja ki maga őket.

A sápadt, szőke legény hű sáfárja a gazdájának. Most is félórát beszélt a vevőnek, a míg végre elkelt egy a kis kemény faporsókból s az asztalosnénak ki lehetett adni igazításra a szemfedő vásznát.

Eva kiült az utcára nyíló ablakba s

varrogatta a szemfedőre a csipkét. A horgolt függönyök mögül olykor kitekintett a néptelen utcára, a hol a nyári délután forróságában alig jár valaki a kiszáradt kövezeten. A műhelyből lágy énekszó szűrődött az első szobába. A Sándor legény elnyujtva, szomoruan énekelte valami bánatos nótát, a mely a szerelemről szól. Az asszonyban még a sóhajtás is elakadt, gömbölyü vállain megint átfutott az édes remegés, s ajkához emelte picziny gyűrűs ujját, mintha a lélekzetét is csendre akarná fogni.

Az ablak fölött a rab csiz madár hal-kan pittyentett egyet a nótába, de megjárta, mert a szép asszony idegesen takarta le a szemfedővel a kalitkát:

— Csitt, utálatos!

A nóta pedig egyre hangzott megvesztegető lágyssággal, mint a sóvárgó szerelem forró vallomása. Az asztalon kis virágos korsóban sötét rózsá azott. Eva odatűzte a keblére s mint a holdkóros, indult a hang után.

A konyhaajtó záványa felpattant s most már közről hallatszott a Sándor hívó, ke-sergő dalolása.

A műhelyben egyedül dolgozott a bánatos legény. Az asszony remegve állott meg az ajtóban, keblén az ura rózsájával.

— A szive fáj, Sándor?

A hangja meleg volt és szenvedélyes. A sápadt legény egy pillanat alatt megértette, hogy ez a viruló szép asszony az övé, testestől-lelkestől, minden isteni és emberi törvény ellenére is s ott, a nyitott ajtó küszöbén, átkarolta sugar derekát. Eva eltolta magától, de csak annyira, hogy a szemébe nézhessen és megkérdezze:

— Nekem dalolt ugy-e? — Azután nem várta, hogy szóljon, hanem odanyomta

égő ajkát a legény ajkára. És amint ot álltak összeborulva, szerelmes ölekezésben egyszerre mellettük állott a rózsák ura.

Lehorgasztott fővel, nesztelen árással jött s kezében a legszebb rózsátó áráz ágát lóbálta. Csak a küszöbön ütötte föl a fejét, amikor ott volt előtte a felesége a sápadt tacsók karjai között, ott viritott megint a szeme előtt, ugy, mint a kertben, a kedves virágja törzsén a sárga, alattomos élősdit, amely orvul rabolja el a rózsakirályné szentelt ajkáról a mézet...

— Gyilkos! — hördögte elfuló hangon, s kezében megvillant a görbe kés pengéje.

Ijedt sikoltással rebent szét a két bönös, s halálsápadtan várta a férj ítéletét. Eva fényes szeméből kiesordult a könny, a mint az urára nézett, aki olyan iszonyuan félelmes volt ebben a pillanatban.

— Meghaltok mindketten! — kiáltotta eszelős vadsággal.

A legénynek összeesuklott a térde, a bünös asszony pedig remegve védelmezte a tenyerével a kebelét.

— Ne, ne... István! kegyelmezz!

A mint a kebléhez kapott, onnan csendesen hullottak alá a nagy sötét rózsá levelei oda a bosszuálló férj lábai elé. Ettől a látványtól minden vad indulat egyszerre elszállt az asztalos szívéből. Nem volt a sujtó villám többé, aki a rabló életét veszi, hanem a rózsák szelid ura, aki megsiratja a rózsátót, a melyet élősdit sebzett.

Közéből kihullott a kés, utána lerokkadt maga is a rózsalevelek fölé, s patakzó könyeivel áztatta a megtépett szírmukat.

Eva pedig kézen fogva a csábitót, a kerten át menekült a rózsák paradicsomából...

tatik, mégsem volt felesleges ez elv újabb hangsúlyozása, ha azon vonatkozást tekintjük, melyben a kereskedelem szabadságát érintette. Kereskedelmi életünkben nem ismeretlenek azon jelenségek, melyek a kereskedelmi szabadság kinövésének tekintendők. A tisztességtelen verseny és az üzleti szédelés nálunk is éreztette az újabb időben káros befolyását s ha ezek kiirtását s e kiirtás szükséges voltát ily magas helyről halljuk, annak jótékony hatása lesz kereskedelmi életünkre. Figyelmeztetés és intés azok részére, kik ellen a megrendelések gyűjtéséről szóló törvényhozási intézkedés tétetett, kik a kereskedelmi forgalom érdekében szükséges szabadságot akként értelmezik, hogy azzal büntetlenül visszaélni lehet és szabad. És e kijelentés a túlzó mercantilisták részére is szelid intést tartalmaz s meghatározza azon korlátokat, melyeken túl a kereskedelem szabadságával visszaélés kezdődik.

Az elvi bejelentések tehát, melyeket dr. Nagy Ferenc beszéde tartalmaz, a szabadelvűséget a gazdasági élet fejlődésének alapelveül tekintik. Ez volt az alap, melyen állván, az ismeretlenség homályából kibontakoztunk s ez képezi gazdasági életünk jövő fejlődésének biztos támaszát. Üdvözljük az új államtitkár működése kezdetén s kívánjuk, hogy kitűzött céljait mielőbb megvalósíthassa.

A kínai forradalom.

— Express-tudósítás. —

Budapest, június 28.

Négy század orosz katoná és ugyanannyi nemzetközi csapat felmentette Seymour tengernagy csapatait, melyeknek 200 sebesültjét Tiencsinbe hozta.

Ez az egyetlen, megbízhatónak látszó hír, amely orosz forrásból ered és a melyet a Reuter-ügynökségnek csifui távirata is megerősít. Egyebekben rengeteg a száma az érkező táviratoknak, de minél több jön belőlük, annál zavarosabbnak és komolyabbnak látszik a helyzet; sőt a mikor egy-egy kis reménység villan föl a sorok közt, akkor érzünk legtöbb hajlandóságot arra, hogy a legrosszabbtól tartunk. Egyedül az angol lapok vasárnapi számai utján szállt világgá az a hír, hogy a hó 23-án a pekingi követségek biztonságban voltak. Hogy 23-ika óta mai napig nem fordult-e ez a helyzet rosszabbra, arról az angol lapok sem tudnak újabbat. Azt a legnagyobb optimizmus mellett is bajos feltételeznünk, hogy az idegenek a fővárosban és odamenekülésükben mostanáig teljesen sérthetetlenek maradtak volna; ezt a feltevést valósággal kizárja a kínaiaknak Tiencsinben való, teljesen háborus eljárása és ha már ebben a városban is rendes hadi és ostrom-állapot uralkodik, mitféle állapot lehet az idegenellenes mozgalom középpontjában, Pekingben, ahol az özvegy császárné és az ő kreaturái mostanáig akadálytalanul gyakorolják a hatalmat, a hol a népet tetszésük szerint, büntetlenül izgathatják az idegenek ellen, a császári csapatokat pedig megfelelő módon alkalmazhatják céljaikhoz.

Tiencsinben Seymour felmentése után is rendkívül veszedelmes és válságos a helyzet. A város 50—100.000 fanatikus kínainak rémuralma alatt áll, a kik közt igen sok a császári katoná, modern fegyverekkel s a legújabb agyukkal felszerelve. Csáfolatot nem nyervén még az a tegnapielőtti jelentés, hogy az idegenek ellen intézett támadásokat Tiencsinben maga Tuan herceg vezette, a ki a rendelkezésére álló katonai csapatokat is alkalmazta: teljes joggal mondhatjuk ma azt, hogy az európai hatalmak a kínai kormányval, hivatalos hadüzenet nélkül is, hadi lábon állanak.

Mégis szeretnénk azt hinni, hogy a diplomácia a kínai kormánnyal való teljes szakítást legalább addig kerüli, míg az egész világ tisztában lehet azzal, hogy a takui, pekingi és tiencsini vérengzésekért tulajdonképpen ki a felelős.

Hogy különösen Oroszország igen nagy súlyt helyez arra, hogy Kínával háborus viszonyba ne kerüljön, bizonyítja az a nagy föltűnést keltő interjú, melyet a Daily Telegraph szentpétervári levelezője folytatott Neratovval, a most elhunyt Muraviev helyettesével. Neratov szerint a nemzetközi jog értelmében most nem lehet még szó Kínával való háboruról, mivel a kínai kormány a hatalmak egyikének sem üzent hadat és nem nyert igazolást eddigél az sem, hogy a takui erődöknél a katonai műveletek megkezdését a kínai központi kormány rendelte el. Ha a kínai kormány erőlyesen látta hozzá a boxerek fölkelésének elnyomásához, mindjárt tisztában lesznek a hatalmak tulajdonképeni szándékával is, a mely a kínai hatóságok támogatására irányul. — Oroszország — Neratov szerint — épúgy, mint a többi hatalom, csak emberbaráti célokra tör a kínai rend helyreállításánál; nem gondol hódításra és a határokon belül az összes hatalmak számíthatnak támogatására. Angliának legkevesebb oka van arra, hogy érdekkörében most komplikációkat keresen, Japán is korrekt módon követi a többi hatalom célját.

Ezzel a kétes értékű kijelentéssel szemben kétségtelen tény, hogy a helyzet napról napra rosszabbodik és ha igaz az, hogy a diplomaták elhagyták Pekinget, mert a kormány az ő biztonságukért nem birt vagy nem akart már jótállani, ugy ezzel nemesak külsőleg van megnehezítve a megegyezés, hanem az érdekelt hatalmaknak talán ellenére is, maguk a tények teremtették meg a hadi állapot előfeltételeit.

Megmart emberek.

— június 27.

Megrendítő szerencsétlenség történt Radvány községben, melyről tudósítónk a következőkben számol be:

Hornyák János odeváló gazdának egy kedvenc kutyája volt, mely már évek hosszán hűségesen őrizte a háza tájékát. Ösmerte is a faluban még a legutolsó gyerek is a lompos farku Dudást s ahova csak betért, mindenütt dobtak oda neki valamit.

Hanem egy idő óta egészen megváltozott. Rosszkedvű lett, nem akart enni, folyton szundított, szóval meglátszott rajta, hogy van valami baja. Nem is igen törődött hát vele Hornyák János, hiszen majd jobban lesz, gondolta magában. A beteg állat pedig egyre csak gunnyasztott, néha napokat is elfeküdt étlen, szomjan, elrejtözve valahol a ház környékén.

Egy napon ugy estefelé kint ültek az udvaron a szomszéd Berecz Istvánné és Bodnár Róza Hornyák Ágnessel. A beteg kutyáról is esett szó, midőn nemsokára valahonnan a pajta mellől előkerült Dudás, de milyen állapotban? Szemei kidülve üregükből, szinte vérben uszva, vadul forogtak, száján nyulós, fehér hab tajtékzott s nyakát előre nyujtva, rohant a padon ülők felé.

A nők rémulve ugrottak fel helyükrről, de elmenekülni már nem volt idejük, mielőtt a házba szaladtak volna, a megveszett eb mindhármukat megmarta.

A szerencsétlenségnek természetesen azonnal híre ment a községben; a veszett ebet agyonlőtték, a megmartakat pedig az orvos vette vizsgálat alá. Mivel azonban állapotuk aggasztó volt, még ugyanaz nap

az estéli vonattal Budapestre szállították fel a Högyes-féle intézetbe, hol rendszeres megfigyelés és gyógykezelés alá fogják venni a szerencsétleneket.

A veszett ebet az állatorvos felboncolta, s az esetről jegyzőkönyvet vett fel, melyet felterjesztett az illetékes hatóságnak, az összes kutyákra pedig negyven napi zárlatot rendelt el. Hogy kit terhel tulajdonképen a felelősség, az majd a vizsgálat során fog kiderülni.

Az új évnegyed alkalmából felkérjük t. előfizetőinket az előfizetés megújítására és a hátralékos előfizetési díjak beküldésére, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen.

Előfizetőinknek, kik fürdőre vagy nyaralni mennek, kívánságukra a lapot, minden külön díj felszámítása nélkül, bárhová postán elküldjük.

HIREK.

Egy alaptalan támadás főispánunk ellen.

A *Nemzeti Ujság* cz. Budapestben megjelenő krajezáros lap egy éles hangú cikket közöl *Degenfeld József* gróf főispán ellen, melyben *debreczeni tudósítója* nyomán elmondja, hogy a főispán *Gaszner Károlynak*, az *Osztrák-Magyar Bank debreczeni fiókja* ezenkorának koronás aranyéremkereszttel történt kitüntetésé alkalmából szándékosan mellőzte az átadással járó ünnepséget. Az egész cikk oly hangon van írva, melyre válaszolni sem kellene, már csak azért sem, mert aki a főispánunkat ismeri, az nagyon jól tudja, hogy ő az, ki a polgári erényeket nagyra becsüli és méltányolja s épen a debreczeni kereskedőosztály az, melylyel szemben jóindulatát, jóakarátát soha meg nem tagadta.

Különb, hogy a közlemény minden sora valótlan, igazolja az alábbi két nyilatkozat:

A „*Nemzeti Ujság*“ f. 1900. évi június 28-iki 178. számában egy cikk jelent meg, „Csak egy főispán“ czim alatt, melyben előttem ösmeretlen cikkíró, igénytelen személyiséget említi fel, mit neki egyáltalában meg nem köszönök, a személyemet illető részétől eltekintve, az igazság és méltányosság érdekében tartozom azon nyilatkozattal és kijelentéssel, hogy az érdemkeresztem átadása az én saját magam kérésem és kívánságom folytán történt az *Osztrák-Magyar Bank* helybeli fiókjának főnöke közvetítésével.

Meg vagyok ugyan győződve, hogy a főispán ur ő méltósága az én védelmemre nem szorult és legmélyebb sajnálatomat és megbotránkozásomat fejezem ki, hogy ezen ügyben, minden ok nélkül, méltatlanul és ártatlanul ilyen, meg nem érdemelt támadásnak lett kitéve.

Debreczen, 1900. június 29-én

Gaszner Károly.

Egy budapesti krajezáros ujság tegnap egy félévvel ezelőtt történt királyi kitüntetéssel foglalkozik, amelyben *Gaszner Károly* ur, az *Osztrák-Magyar Bank* debreczeni fiókja legrégibb váltóbírája részesült. E régi dolgot a *Nemzeti Ujság* valótlanúságokkal elferdítve eleveníti fel s a kereskedőosztályra nézve sértő olyan párbeszédet in-putál méltóságos gróf *Degenfeld József* főispán urnak és nekem, alulírottak, amely egyáltalában nem történt meg. Ezzel együtt

azt is kijelenthetem a nevezett lap állításával szemben, hogy a legfelsőbb kitüntetés jelvényének átadása, magának Gaszner Károlynak határozott kívánságára folyt le minden ünnepélyesség mellőzésével.

Debreczen, 1900. június hó 29-én.

Kornhoffer József.

— **Péter-Pál napja.** A katolikusok ma Péter és Pál napját ünneplik. Az őskeresztény egyház két hatalmas oszlopa volt e két apostol, kiknek sziklaszilárd hite s kiomló vére termő magja lett a kereszténységnek. A két apostolfejedelem Nero császár alatt kegyetlen halált szenvedett. Péter apostolt a Janiculus ormán keresztre szegezték fejjel lefelé, míg a nemzetek apostolának vére a Salvius folyót festette pirosra, a mennyiben a kegyetlen hatalom lefejeztette. Ősidők óta együtt üli emlékeztüket a kegyelet.

— **Czukorgyár a Hortobágyon.** Nagyrészt megszűnt már a romantikája széles Hortobágyon. Mióta az első vonat fűtve végighasította délibábot rezgető levegőjét, azóta a Hortobágy is belépett a modern közgazdasági tényezők szürke tömegébe. — Mint közgazdasági tényező vonta magára legutóbb egy belga pénzesoport figyelmét is, a mely nagyszabású czukorgyárat tervez a hortobágyi óriási síkságra. A mostani körülmények közt egy nagy akadálya van a czukorgyár sikeres létesítésének: **Hortobágyon nincs folyóvíz,** a czukorgyártáshoz pedig nagyon sok víz kell. Csakhogy ez az akadály sem olyan, hogy dugába kelljen miatta dőlnie az egész gyáralapításnak. A belga pénzesoport ugyanis azt reményli, hogy **Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek a Hortobágy öntözésére vonatkozó terve nem marad pusztán tervezettség s ez a közgazdaságilag amugy is nagyfontosságú alkotás meg fogja oldani egy füst alatt a hortobágyi czukorgyár vízkérdését is.** Mily helyt a pusztaságot élővízesatorna fogja át-szelni, lesz elegendő vize a gyárnak is és természeti akadálya nem lesz többé annak, hogy **Debreczen határában egy hatalmas új ipari centrumnak vessék meg az alapját.** Városunk, a mely most is élénk kereskedelmi forgalmu város, mindenkép hivatott arra, hogy ipari fejlődésünknek is egyik vidéki gócpontja legyen. Ha a víz meglesz, akkor sem kell más, csak elegendő terület a szükséges répatermésre és gazdasági épületekre. Ez pedig a Hortobágyon bőven telik. Elég nagy a Hortobágy. Bizzunk benne, hogy ez az első nagy gyár magva lesz Debreczen nagy gyári városrészének; ebből a magból fog kinőni néhány esztendő múlva a magyar Birmingham.

— **Változások a helybeli dohánygyárban.** Az itteni dohánygyár tisztikarából Sohajda Kálmánt a pozsonyi, Borzovay Benedeket a szegedi dohánygyárhoz helyezték át, ez utóbbit egyszersmind ki is nevezték osztályvezetővé.

— **A debreczeni dalárda Szatmáron.** A szatmári dalegylet ma este jubilál. Jubileumára meghívta a vidéki városok dalegységeit is. A jubileumi ünnepségen részt vesz a debreczeni dalegylet is, élén Márk Endre elnökkel. A vidéki dalegységek Debreczenben gyülekeztek s innen utaztak ma délután Szatmárra. A dalegyletek a város háza előtt gyülekeztek s zenekísérettel vonultak ki a vasúthoz.

— **A főreáliskola évről ünnepé.** A helybeli állami főreáliskolában ma délelőtt tartották meg a szokásos évről ünnepet. A tanács képviselőtében Roncsik Lajos kul-

turtanácsnok és Konez Ákos tb. tanácsnok jelentek meg. Az igazgató magvas megnyitó beszédében üdvös tanácsokat adott az ifjuságnak és dióhéjban elmondta az iskola évi életét. A jutalmak kiosztása után az igazgató megköszönte a megjelent közönség érdeklődését, a tanárok odaadó buzgalmét s ezzel az ünnepség véget ért.

— **A közös pohár.** A helybeli törvény egyik tanácstermében történt ma a következő kedves kis epizód. Egy sikkasztási bűnpört tárgyalt a törvényszék, a melynél egész halmaz tanu ült a bíróság előtt, köztük egy jól megtermett, élte-sebb asszonyság is. Az ügyészi emelvényen egy fiatal, elegáns ügyész ült, a ki a sok kérdezősködéstől kissé kimerült és aztán egy hosszabb vádbeszéd küszöbe előtt is állott. E végből intett a teremőrnek, sugván a fülébe:

— Kérem, hozzon nekem egy pohár friss vizet.

A teremőr behozta a friss vizet és letette az ügyész asztalára. Az elegáns ügyész egyet hörpint belőle, aztán folytatta a kérdezősködést.

Egyszerre csak felemelkedik a tanuk közül a természetes asszonyság és egyenesen az ügyész felé tart. Az ügyész látván, hogy feléje közeledik, fülét a természetes hölgy felé tartja. Ez pedig azt sugja az ügyésznek:

— Megengedi?

Az ügyész, azt sem tudván, hogy miről lesz szó, sablonosan csak ennyit mondott:

— Kérem.

Erre a természetes asszonyság az ügyész el-képedése és a közönség élénk derűltége mellett felemeli az ügyész asztaláról a vizespoharat és azt fenéki kiüríti.

A hallgatóság élénken sajnálta, hogy nem két pohár víz volt az ügyész előtt, mert így a természetes hölgy, mint nyájas tanu, talán még kocczintott is volna a szomjas ügyészszel.

— **A kereskedelmi és iparkamara piacz-utcai székházának kiépítésére beérkezett ajánlatok felett folyó hó 26-án döntött a kamara házépítő bizottsága és pedig a következőképen: A kőműves munkát kapta a Stegmüller és Szikszay társvállalkozó cég 52.752 korona 42 fillér ár mellett, a kőfaragó munkát Beek Sámuel 8112 korona 14 fillérért, a szobrász munkát Tóth András szobrász 2700 korona 70 fillérért, a vízvezeték munkát Knuth Károly 4477 korona 14 fillérért, a mázólo munkát Thieszen H. és fia 1341 korona 78 fillérért, a bádigos munkát Kerékgyártó Sándor 2501 korona 35 fillérért, a vasnemű munkát Piros Béla lakatos 9738 korona 57 fillérért, az asztalos munkát Náday Rezső 8669 kor. 48 fillérért, a lakatos munkát Bartha Mihály és társai 2443 korona 52 fillérért, az ácsmunkát Horváth József 6378 korona 90 fillérért, a szobafestő munkát Thieszen H. és fia 2465 koronáért, az üveges munkát Lam Sándor 1801 korona 03 fillérért és végül a kályhák szállítást Balogh Mihály 2349 korona 40 fillérért. A vállalati feltételek szerint a kétemeletes palotának folyó év novemker 1-én tető alatt kell lenni s ugy az üzlethelyiségeknek, valamint az egész épületben levő lakosztályoknak a jövő év május 1-re teljesen lakható állapotban készen kell lenniük. Az építkezés vezetésével és a felügyelet gyakorlásával Tóth István építész bízott meg.**

— **Halálozás.** Striss Sándor vácz-egy-házmegyei papnövendék, III-ad éves hittan-hallgató, H.-Szoboszlón, a szentségek buzgó felvétele után, 22 éves korában, f. évi június hó 25-én elhunyt. Temetése f. hó 27-én d. u. 4 órakor ment végbe.

— **Drága eper.** Egy tizenegy éves fiu ugyancsak drágán fizette meg vakmerőségét, hogy az eperfa vékonyabb ágára felmászott. Eper akart rázni testvéreinek, a kis Kocsis Gyula s hogy jó érettek hulljanak, felmászott a fa tetejére. Azonban az eperfaág letört alatta és ő a magasból lezuhant a földre, hol ájulva terült el. A szerencsétlen fiu jobb lába több helyen eltört, úgy, hogy kórházba kellett vinni.

— **Női kereskedelmi tanfolyam** A nők kereskedelmi szakoktatását a közoktatásügyi és a kereskedelemügyi miniszterek együttesen megreformálják. Két tanfolyamot állítanak fel, a melyek közül az egyik körülbelül a mostanival egyezik meg, a másik felsőbbfokú lesz. Az első tíz hónapig tart, heti 18 óra tanítási idővel. A felsőbbfokúnak, a mely teljesen új szakiskola, a neve lesz: **Továbbképző tanfolyam a nőkereskedő-alkalmazottak részére.** Tervezetét Mártonffy Márton iparoktatási főigazgató készítette.

— **Távgyalogló ifjak.** A debreczeni iskolák néhány tanulója utnak indult, hogy gyalog Párisba utazzék. A mult héten indult Erdei Károly gimn. tanuló, ki tavaly már Rómába is gyalogolt két társával, Székely József debreczeni gimn. tanulóval és Rácz Béla hódmezővásárhelyi gimn. tanulóval. Hétfőn este indult vonaton Bécsig, hol a fenti három sport férfiival találkoznak. — **Horogh János** felső kereskedelmi akadémiái hallgató társával, **Harsányi Kálmán** gimn. tanulóval, kik szintén nagyobb távgyaloglást tettek már a mult év nyarán a kies Kárpátok vidékén. El vannak látva vízmentes turista táskákkal s turista cipőkkel, de leginkább jó ajánló levelekkel magyar, német és francia nyelven. Az utat Bécs, Linz, Salzburg, München, Augsburg, Stuttgart, Strassburg, Nancy, Páris, hol egy héti tartózkodnak; visszajövet Troyes, Dijon, Genf, Milanó, Venezia, Trieszt, Zágráb, Balaton vidékén keresztül hazá, mely körülbelül szeptember 1-én lesz csak. Naponként 50 kilométert szándékoznak megtenni, de nagyon sok időt engednek még a mellett a nagyobb városok s gyárak megtekintésére.

— **Elszámolás a „Debreczeni Polgári Kör”** által 1900. évi június hó 16-án rendezett júniálison történt bevételekről és kiadásokról. Bevétel volt: jegyekből 353 korona, felülfizetésekéből 118 korona, együtt 471 korona. Kiadás volt 301 korona 74 fillér, maradvány 169 korona 26 fill. Ez alkalommal a következők fizettek felül, Roncsik Lajos 12, Simonffy Imre 10, Hauer Bertalan és Balassa Károly 8—8, Oláh Károly 7, Biró Géza 6, Komlóssy Arthur és Rózsa János 5—5, Szücs Kálmán, N. N., Halász Izidor, dr. Magoss György, Harsányi János, Horváth János építő mester, Biczó Gyula, id. Kéký Sándor, Dávid Mihály 4—4, Nagy Lajos, Szabó Kálmán jegyző, Király Gyula, Kernács Gyula, ifj. Bányai István, Ábrahám László, Káposztás Imre, Komlóssy Mihály 2—2 koronát, N. N., Katona József, Kovács József, Kovács László, ifj. Béressy Mihály 1—1 koronát. Fogadják a felülfizetők halás köszönetünket. A rendezőség.

— **Különlegességek a debreczeni telekkönyvekben.** A debreczeni ezivisek egy idő óta szeretnének minél pompásabban temetkezni. Nem is tartják tisztességes el-takarításnak azt, a mely legalább 500—600 forintba nem került. A temetkezési intézetek természetesen mindenképen igyekeznek elősegíteni a derék ezivisek ilyen hű nagyravágását. Hogy az emberek bőrre menő s a szűkezzeszorok megrövidítésére szolgáló üzlet minél inkább virágozhasson, sokféle kedvezményt és módot eszeltek ki arra nézve, hogy a temetési költségére minél nagyobb összeg jusson a halálra készülők polgártárs vagyonaiból és minél kevesebb megerőltetéssel lehessen azt elviselni. A váltóra és részletfizetésre menő temetés már egészen megszokott, közönséges dolog. — Ritkább eset az, mikor valaki úgy gondolkodik temetése költségéről, hogy előre takarékpénztárban helyezi el az arra szánt összeget. — Hanem az még teljesen egyedül álló eset, a mit egy becsületos debreczeni ácsmester cselekedett meg. Az egyik temetkezési vállalatnak engedelmet adott arra, hogy a temetés költségét 700 frt értékig tehermentes vagyonára első helyen betábláztassa, a min az élelmes vállalkozó kapva-kapott s már a 700 frt be is van kezelve. Az ácsmester tehát nyugodtan halhat meg. Szép temetése lesz. — Egy másik debreczeni telekkönyvben meg 3 frt 50 kr

hagyomány van már régóta betáblázva a király javára. Az uralkodóház javainak igazgatója még mindig nem jelentkezett a legatum fölvételére.

— **Kártyaspiller.** Tegnap a téglagyár felé vezető ut egyik helyén vígan kártyázgatót Nagy József nevű suhancz Kádár Mátyas nevű czimborájával. Nemsokára Csermák Pál is odacsatlakozott hozzájuk, ki szintén megkivánta a „csendes” mulatóságot. A kártyázás vége az lett, hogy Csermák elnyerte a két suhancztól minden pénzét. Ezek akkor azt állították, hogy a szerencsés nyerő hamisan játszott és visszakövetelték a pénzüket. Mivel pedig erre Csermák nem volt hajlandó, nekiesetek és úgy elverték, hogy a feje több helyen jutott folytonossági hiányban,

— **Gyermek a szekér alatt.** Tegnap az ispotály laposán sok gyermek játszott együtt. A szoboszlói utról egy szekér jött feléjük sebes haladással. A gyermekek idején kitértek előle, de Fekete Jancsinak már nem volt erre ideje. Odakerült a szekér alá, mely sebesen átfutott rajta. Fekete Jancsi azonban szerencsésen járt, mert semmi baja sem történt.

— **Egy semmisségi panasz.** Egy szolnokvidéki földműves emberről van szó, a ki a minap a szolnoki esküdtbírótság előtt faragott szójátékokat, igaz, hogy nem szellemeskedési viselkedésből, hanem naivitásból.

Az öreg tudniillik a télen unalmában úgy talált főbe kollintani egy másik atyafit, hogy az a sebébe belehalt. A tanuk igazolták, hogy az öreg földműves alaposan be volt rugva, tehát a törvényszék a minap az öregot az esküdtszék marasztaló verdiktje folytán csak hat havi börtönre ítélte. Mikor kihirdették az öreg paraszt előtt az ítéletet, az elnök jóindulatu hangon így szólt hozzá:

— Hát, öreg, ez ellen az ítélet ellen már nem lehet az új bünvádi eljárás értelmében fellebbezni. De alaki vagy anyagi semmisségi okokból semmisségi panaszt emelhet. Amde ez esetben meg kell mondania, hogy mi okból teszi ezt?

Az öreg nagyot csavarint a bajuszán és így okoskodik:

— Hát biz én, alássan megkövetem a téns törvényszéket, azt a semmisséget bejelentem, mert ha engem most becsuknak aratás előtt, akkor én munkába nem mehetek.

— Ez nem beszéd, öreg, — feleli az elnök, — mondtam már, hogy a panaszt alaki vagy anyagi semmisségi okokból emelheti.

— Hát kérem szeretettel, — ríposztol a vén ezuezilista, — ha nem lesz télire egy hunczut garasom sem hát az nem anyagi ok?

Az egész közönség, bíróság, mindenki nevetett a körmönfont kérdés felett, csak elnök igyekezett magát a nevetéstől türtőztetni, hanem ő sem bírta ki sokáig, mert a következő párbeszéd már az elnököt is kizozta a sodrából. Ugyanis az elnök még egyszer kijelentette:

— Ne szaporítsuk a szót, öreg, mondtam már, hogy ez nem semmisségi ok.

Az öreg pedig erre is meg tudott felelni: — Isten ménts, semmisségi ok az, tekintetes uram, hogy ha én az egész nyáron át semmit se fogok keresni?

— **Felhívás.** Tisztelettel értesitem a „Debreczeni Kerékpár-Egyesület tagjait, hogy a f. é. június hó 1-én a „Polgári Kerékpár-Egyesület” által rendezendő amateur versenyen egyesületünk testületileg vesz részt. Kérem ennél fogva a t. tagtárs urakat, hogy a fent nevezett napon d. u. fél 4 órakor a Bika szálloda előtti téren megjelenni sziveskedjenek, honnan az egyesületi tagok testületileg vonulnak ki.

— **Raszakadt az égő ház.** Csődén tegnap Gréczy Pál háza ismeretlen okból ki- gyult s Gréczy Pálné az égő házból értéke- sebb tárgyait ki akarta menteni. A vakmerő asszony több ízben berohant s mialatt feje fölött gyorsan hamvadt a fődél, egy-egy nyaláb ingóságot hozott magával. Már a szomszédok is lángokban álltak, a ház belseje

tele volt füsttel, a mikor az asszony még egy utra szánta el magát. Alig ért azonban a szobába, a fojtó füsttől eszméletét veszette s összerogyott. A következő pillanatban a háztető nagy robajjal beszakadt s az elalélt asszonyt odatemette. Holttestét a tűzvész után koromná égve találták meg a romok alatt.

— **Katonazene.** Németh András előnyösen ismert vendéglője udvarkertjében **holnap, szombaton és vasárnap este katonazene** lesz, mely alkalommal is, mint mindig, kitűnő ételek, tisztán kezelt italok és figyelmes kiszolgálásról a vendéglős jó hírneve kezeskedik.

— **Leugrott a vonatról.** Tegnap délután a Budapestről Nagyváradra érkező személyvonatról Török-Szent-Miklós állomás közelében egyik harmadosztályu kupéból egy ember a robogó vonatról leugrott. Kétségbeesetten tekintett utána a kisbíró, a kinek őrizetére bizott toloncz volt a veszedelmes uton megszökött csavargó, a kit Nagyváradra kellett volna szállítania. Csudálatos módon egyéb baja nem történt a leugrott toloncznak, minthogy hanyatt esett. Pár pillanat múlva már fölkel s eszeveszett futással indult neki a szántóföldeknek. Nyilván attól félt, hogy a vonatot megállítják, s elfogják. De biz' a kisbíró nem merete a vészféket meghuzni. Hagyta futni a csavargót, a kinek nyilván nem valami esékély bűn terheli a lelkiismeretét. Legalább erre enged következtetni, hogy ilyen veszélyes utat választott a szökésre.

— **Irodai munkák végzésére** ajánljuk 5 reálosztályt végzett ifju, ki szépen ír és rajzol. Különösen építészeti irodában lenne jól használható. Czime a kiadóhivatásban.

— **Három öngyilkosság.** A mai modern korban már valóságos divatszamba mennek az öngyilkosságok, de három nap egymásután három öngyilkosság Szolnok népességéhez arányosítva, egy kissé sok. Ámbár ezekre még nem mondhatjuk, hogy bevégzett öngyilkosságok, mert az öngyilkosjelöltek a véghezvitt mérgezési kísérlet után, a gyorsan alkalmazott orvosi segély folytán talán még megmenthetők. Vegyük csak sorra őket. Az első egy csinos menyecske. Meczhelpek Teréz, férjezett Fekete Ferenczné, a kath. kör gazdájának neje, ki férjével meghasonlott és e miatti felháborodásában f. hó 24-én marólugot ivott. A másik egy szolgáló cseléd, Nyokó Mária, — ki valamely esiny elkövetése után megszökött gazdájától és a büntetéstől félelemből az ácsorgóban csavargott, míg f. hó 25-én arra határozta el magát, hogy a világnak bucsut mondjon — és gyufaoldatot ivott. A harmadik Szabó Zsuzsi törökszentmiklósi illetőségű takaros cselédleány, ki Schvartz szolnoki mészárosnál szolgált és a miatti bánatában, hogy kedvese áldott állapotában hűtlenül elhagyta, f. hó 26-án gyufával mérgezte meg magát. Mindhárom a vármegyei közkórházba szállították, hogy ha megmenthetők, visszaadják az életnek.

— **A délamerikai papok cölibátusa.** A Vatikánnak már régóta nagy gondot okoznak a délamerikai kath. papok, kiknek jórésze tudvalevően a protestáns papok módjára házasságban él. Tavaly nyáron a pápa e kérdés megvitatására zsinatot hívott össze Rómába, melyen Délamerikából tizenhárom érsek és negyven püspök vett részt. Csak nemrég adták ki az értekezletről szóló hivatalos tudósítást, mely arról tanuskodik, hogy a Vatikán, legalább eivben, határozottan ellenzi a cölibátusság eltörlésére irányuló mozgalmat. A pápa, egyelőre tíz évre, főlhatalmazta a délamerikai püspököket, hogy mozdítsák el azokat a papokat, kik háromszoros felszólítás után is folytatják a házasságot, valamint azokat a papokat, kik megáldják paptársaik házasságát. Ezek az intézkedések nagyon szigorunak tetszenek, de a gyakorlatban nagyon megengyhülnek. A pápa ugyanis már régebben megengedte a püspököknek, hogy oly szubdiakonustokat

és diakonusokat, kik polgári házasságot kötöttek, vagy egyházi áldás nélkül házasságot folytatnak, életveszélyes betegség esetében mentsenek föl a szüzesség fogadalmától és áldják meg házasságukat. Magától értetődik, hogy az életveszélyes betegség fogalmát nem veszik nagyon szigoruan és a gyakorlatban a kisebbfajta gyengélkedés alapján is megadják a dispensációt. De egy újév táján kiadott pápai dekrétum még jobban megkönnyíti a délamerikai papok házasságát. A tridenti zsinat határozatai szerint ugyanis katolikus ember házassága csak akkor érvényes, ha a „saját plébánosa előtt” kötötte. Ha az amerikai papokat is kötné a tridenti zsinat e határozata, érvényes házasságra nem lép hetnének, mert hiszen nincs „saját plébánosuk”. Az említett pápai rendelet azonban lehetségessé teszi, hogy a pap, ki meg akar nősülni, fölkeresi bármely paptársát — akár idegen egyházmegyében is — és megáldatja vele házasságát. Látnivaló ebből, hogy a római kuria elméletben ugyan megerősítette a cölibátust, de a gyakorlatban lehetővé tette a papok házasságát és ezzel az egyház jog szempontjából is elismerte a mostani délamerikai állapotokat.

— **Mikor aratnak a földön.** A világ minden része közül legkorábban, január elején kezdik meg az aratást Ausztráliában. Ott akkor süt legmelegebben a déli nap heve s érleli meg a buzaszemet hüvelyében. Magyarországon fázunk, koresolyázunk vagy behuzódunk a meleg kályha mellé; az ausztráliai pedig akkor izzad a vetések szélén s kéri Istenét, hogy küldjön neki a tengertől egy kis hús fuvalmat. India és Alsó Egyiptom egy része februárban fog az aratáshoz, akkor, mikor itthon Magyarországon bálózunk, mulatunk s muzsikaszó mellett költjük el termésünk árának még megmaradt részét. Mikor nálunk zsendülni kezd a fű s az első ibolya kidugja kis fejét a bokor tövében, a fűzfa kihajítja barkáját: akkor Felső Egyiptomban, márezius és április hónapban vágják a rendet. — A szép Ciprus-szigetén, a regés Perzsiában, Kiszáziában, Mexikóban és Kubában áprilisban fognak a termőkalászok letakarításához. Májusban, Mária szép hónapjában, mikor Magyarországon a rózsza nyílik, kerül az aratás sora Algírba, Közép Ázsiára, Kinára, Japánra, Mexikóra és az Észak Amerikai Egyesült Államok egyik vagy részére. Junius havában nemesak nálunk, hanem a dunai többi államokban is megcsendül a kasza és megpendül a sarló. — Ekkor arat kívülünk Törökország, Görögország, Dél-Oroszország, Olaszország, Spanyolország, Portugália, Franciaország és az amerikai államok közül azok, melyek velünk egy szélességi fok alá esnek. — Juliusban, mikor már Magyarországon a cséplőgépek zakatolnak s mikor már itt friss kenyér is kerül az asztalra, arat Németország, Ausztria, Franciaország déli része, Svájc, Svéd- és Norvégország. szeptemberben pedig Észak-Oroszország takarítja be az Isten áldását. A legkésőbbben esik az aratás, novemberben és december hónapokban, Észak-Ausztráliában, Peruban, Dél-Afrikában és Alsó-Indiában. Ezeknek az új termése természetesen nem is befolyásolja aztán az új magyar buza árát.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

Még egyszer a szoboszlói zászlóavatás.

Tekintetes Szerkesztőség!

Mint minden nagyobb szabásu ünnepélynek, úgy a hajdu-szoboszlói delegátus zászlóavatásának is megvanak a maga epilogusai. Nem volna ezekkel érdemes foglalkozni,

ha nem oly egyének részéről emelt kifogások vagy felszólalások volnának ezek, kik esetleg a szellemi élet ama lépcsőjére, hol a művelt társadalom kezdődik, fel ne emelkedhetnének. De mert éppen olyan testület követett el helyrehozhatatlan hibát, a mely nemesak érzi, de hivatva van tanítani és jó példával előljárni a társadalmi élet fejlődésén. erősítésén, éppen azért engedelmet kérek a Tekintetes Szerkesztőjétől, hogy az esetet becses lapjában tárgyilagosan, minden személyeskedéstől menten, előadhassam és megjegyzéseimmel kísérhessem. Megjegyzem, hogy nem vagyok Hajdu-Szoboszló városi közönségének szószólója, de mégis azon általános nézetnek adok kifejezést, amely nézet e város közönségének körében közvélemény s így nemesak privát véleményemet tolmácsolhatom, hanem inkább az általánost.

A hajdu szoboszlói dalegylet zászlóavatása alkalmából az itteni állami polgári iskola tanítótestülete is megtiszteltetett egy zászlószeggel a dalegylet részéről. Az el is fogadta köszönettel első levélbeli értesítése szerint, másnap azonban mikor látta, hogy a megállapított sorrendben 25-ik helyre, közvetlen az elemi népiskolai tanítótestület elibe, tehát az öt megillető helyre tétetett, a zászlószegyet visszaküldte, visszaküldötte pedig kicsinyes érzékenykedésből. A „Debreczeni Ellenőr“ legközelebbi számában említ s volt téve azon magasztos ünnepélyről, mely Hajdu-Szoboszló város falai között lefolyt a város egész társadalmának tüntetésszerű részvételével, midőn a dalegylet zászlóavatási ünnepélyét rendezte. Mondjuk, hogy a hajdu-szoboszlói állami polgári iskola tanítótestülete csakugyan meglett sértve — a mit kizár ama körülmény, hogy Zsigmond Sándor elnökről senki fel nem tételvezheti, hogy valakit szándékosan mellőzzön, — az esetben is egy művelt emberből álló testület előtt más út és megoldási mód állott volna elintézni a vélt sérelmet. Sajnos, a hajdu-szoboszlói állami polgári iskola tanítótestülete nem azonosította magát a közönséggel, durván megbíntotta azt a közönséget, a mely közönséggel napról-napra érintkeznie kell s a mely közönség gyermekének szívébe mindenkor a társadalmi egység magasztos és szép elveit kellene csepegtetni.

Pedig a hajdu-szoboszlói közönség nem volt ily háládatlan a polgári iskolai tanító testület irányában soha sem. Példa rá Hajdu Szoboszló város hivatalos képviselőtestülete, mely éppen a polgári isk. tan. testület kérelmeire és folytonos előterjesztéseire, nem riadva meg a tetemes anyagi áldozatoktól, két évvel ezelőtt 120 000 korona költséggel polg. iskoláját állami kezelésbe adta s a polg. isk. tanító urak fizetésügyének rendezésénél is oly loyálisan járt el. Na, most ugyan hátat fordítottak a közönségnek, hiszen ők már állami urak, mit nekik a közönség!

De szóljunk magáról a hajdu-szoboszlói társadalomról, hogy csak legközelebb is, midőn az országos hírnevű debreczeni dalegylet az áll. polgári iskolai tantestület a polgári iskolai szegény tanulók segítő alapjának megteremtésére végett Szoboszlóra kihívta, erkölcsi kötelességének ismerte és tartotta hathatós pártfogásában részesíteni, sőt a nemes és hazafias cél megvalósítása érdekében nagyon is számba vehető anyagi támogatást is nyújtani. Persze akkor jó volt a közönség támogatása s ama fény, melyet a város feje és vezérlő elemei nyújtottak a polgári iskolai tanító urak céljainak kiviteléhez és jó volt, hogy az a szerény dalárda, amelynek zászlójára most 16.000 ember koszorút font, a maga érdekeltiségi körével a mulatságon megjelent és közreműködött és jó volt, hogy a mi türelmes közönségünk — nagyban fizetett előlegesen és utólagosan. A Debreczeni Ellenőr 1899. évi december 11-iki számából ezek olvashatók, ha a polgári iskolai tanító urak elfeledték volna netalán.

Megvalljuk, hogy a dalegylet és ezzel együtt Hajdu-Szoboszló városi közönsége nem azt restellette, hogy még mindig vannak halálatlan emberek és olyan egyének, kik a

saját tekintélyük emelését nem az ember egyéniségében rejlő erkölcsi és szellemi rugókban keresik, hanem ilyen kicsinyeskedések árán szeretnék elérni és kierőszakolni.

Hajdu-Szoboszló városi közönsége sokkal érettebb, semhogy az ilyen dolgokért és öt-hat egyén kedvéért társadalmi békéjét megbontsa, vagy hogy az ily kierőszakolt tekintély előtt meghajoljon és meghunyászkodjon.

Jelen felszólalásunkkal is csupán azt szeretnők elérni, hogy az illetékes körök, mint a királyi tanfelügyelő ur ő Nagysága és az állami polgári iskolai gondnokság, erről tudomást vennének és megértetnék alkalmas módon a polgári iskolai tanító urakkal, hogy, mert szerves társadalomban élünk, annak szabályaihoz minden egyén részére Istentől adományozott lelki és szellemi erők mértékéig alkalmazkodni kötelesek.

Ismételten meg kell jegyeznünk, hogy a dalegylet és ennek tagjai nem érzik magukat sértve s ezzel, úgy hisszük, hogy kifejeztünk mindent.

Olyan helyen kellett ezeket elmondanunk, a mely helyről mindenik fél igazságot várhat és remélhet.

J-ő.

TANÜGY.

Az elemi iskolai növendékek késői vizsgázása. Városunk egy ismert nevű tanügyi férfa írja hozzánk a következő sorokat: „Régóta és mindig csodálkozom én azon, miért van az úgy Debreczenben az az evangélikus reformátusoknál — csak rólunk akarunk beszélni — hogy az illető hatóságok, az ev. ref. iskolaszék, vagy annak feje Mitrovics Gyula lelkész ur s a főiskolában tanuló elemi iskolai növendékekre nézve, mint ezek iskoláinak felügyelője Kovács Lajos tanítóképezdei igazgató ur, a tanév legvégére, június hó utolsó napjaira hagyják el az elemi iskolai növendékek vizsgáit? Azt ne mondják, hogy most azért volt ez így, mert tanév közben járványos betegség miatt több hétig zárva voltak az elemi iskolák, mert hiszen évek óta mindig ez a szokás mi nálunk, ha szinte egy órát sem mulasztottak el évközben azok a kicsiny gyermekek. Itt egy régi, indokolatlan, helytelen szokásról van szó, melynek megszüntetésére felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét. Indokolatlan, helytelen eljárás az, hogy mikor a felsőbb, az akadémiai ifjuság, ha neki úgy tetszett, már régen levizsgázhatott, a középiskolai tanuló sereg meg már mintegy két hét óta élvezheti vakációját: azok a minden kiméletet érdemlő kicsiny gyermekek csak most, ilyen későn tehetik le vizsgáikat. Mi ebben az észszerűség, s a józan paedagógiának miféle elve parancsolhatja ezt? Ha több elemi osztály növendékeinek együttes vizsgáit azt látjuk, hogy a kisebb növendékeket ültetik — igen helyesen — elől, miért nem viszik keresztül ezt a teljesen indokolt gyakorlatot úgy is, hogy idő tekintetében az összes vizsgázó ifjuság élére az elemi iskolai növendékeket állítanak. Nincs szülő, a ki ezt így ne óhajtana és igen kevés tanító lehet, a ki ebbe örömmel bele ne nyugodnék. Gondolkozzanak e kérdés fölül az illetékes tanügyi hatóságok, nem feledvén el azt sem, hogy Debreczenben egy nagy sereg férfit van, ki az elemi iskolák vizsgáinak vezetésében készséggel lenne hajlandó, sőt, mint presbyter, köteles is, támogatására állani az erre első sorban hivatott uraknak. Én a közvélemény szavának voltam tolmácsa s a tolmács lehet gyöngé, de ha a közvélemény szavát tisztességes modorban hangoztatja vissza, miért ne találna meghallgatásra? Ha Isten éltet, meglátjuk jövődre. Egy tanügyi férfit.”

KÜLÖNFÉLÉK

*** Marakodó kutyák szétválasztása.** Egy wüzburgi polgár új módját találta fel annak, hogyan kell a marakodó kutyákat

szétválasztani. Wüzburg egyik utcájában két kuvasz nagyon összekapott. Kegyetlenül marták egymást s az emberek nem tudták szétverni őket. Egyszer csak a nagyobbik kutya a másiknak a nyakába mélyesztette a fogait és el se akarta bocsátani többé. Az egybegyűit járóelők tehetetlenek voltak. Egyszer csak odajött a csoporthoz egy öreg ur s látván a helyzetet, vidáman így szólt:

— No majd mindjárt elereszti, gyönyörűség lesz látni.

Azzal mosolyogva a kutyákhoz ment, elővette a tubákos szelencéjét és a nagyobb kutyának meglehetősen mennyiségű tubákot szórt az orrába. A hatás mesés volt, a kuvasz rögtön tüszögögni kezdett, iszonyuan hánytva vetette magát és elboosátotta hirtelen áldozatát és vonitva elkullogott.

*** Óriási kinematográf.** A londoni Westminster-aquariumban mutogatják mostanában a leghosszabb kinematográfiai szalagot, melyen egy ökölvívó verseny lefolyása látható pillanatnyi fotografiákban. A szalag hossza hét és fél angol mértföld és 216,000 kép van rajta. Az eredeti fölvétel költségei 30.000 koronára rugtak. Négy kamara volt működésben s négyszáz ivilámpa — 800.000 gyertyafény erősséggel — világította meg a jelenetet.

*** Óriás agyar.** A világ legnagyobb elefántcsont agyarást mostanában találta meg két aranykereső a Jukon tájékán. A becses lelet egy őskori mammoth jól konzervált hatalmas agyara s hossza közel tizenhárom láb, míg az eddig legnagyobbnak tartott pétervári mammoth csontváz agyara csak kilencz láb, a csikágóie pedig kilencz láb és nyolcz hüvelyk. Az agyaraknak csak a hegye látszott ki és a két aranykereső az első pillanatban nem is sejtette, milyen kincsre akadt ott. Óriási munkával kiásták a két óriási agyart, a melynek kerülete a gyökér táján huszonharmadfél hüvelyknyi volt. A két agyar mindegyike két méterháza sulyu.

RÖPPENTYÜK.

*** A pazar vő.** . . . Az én vőm olyan elegáns, hogy a leányomnak nászajándékkul 1750 forint árú ékszeret vásárolt.

— S honnan tudja ezt oly pontosan?

— Honnan? Hisz utólag nekem kellett kifizetnem az egész számlát!

*** A valódi régiség.** A házigazda dicsekedve mutogatja régi butorait vendégének: Ez a szekrény kétszázéves, a korszó rajta százéves . . .

A háziasszony közbevág: Ez a kalap pedig, a mit hordok, már hároméves!

*** A házassági irodában.** A kérő: Hisz ön engem rászédett! Szép, fiatal menyasszonyt ígért, ez pedig pokolian csúf!

A közvetítő: Az csak úgy látszik. Meszsziről nagyon csinos az a hölgy.

A kérő: No köszönöm. Hát azt hiszi, hogy én mindig fölmászhatok a Gellérthegyre, mikor szépnek akarom találni a feleségemet?

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

26.

Hálószobánk éppen olyan állapotban volt, mint a milyenben most van, mikor a ház az én tulajdonomat képezé, kivéve természetesen a bebutorozást, mert akkoriban néhány széknél, egy festetlen mosdószék-rélynél és két karikás ágynál egyéb nem volt benne. Ez utóbbiak Amerikában készültek s az apát ur arcképének két oldalán voltak nem messze egymástól felállítva.

— Félek uraim, hogy önök ezt a helyet kissé szegényesnek fogják találni a mexikói fényűzéshez képest — szól don José — de hát ez a mi vendégszobánk, a legjobb valamennyi közt.

— Köszönöm. — válaszolt a sennor — egészen jó lesz ez nekünk, bár nem tudom, e hely vendégei nem-e álmodnak néha rosszakat. Ezzel a déli falon levő életnagyságu képre, mely *auto-da-fé* ábrázolt, a mint egy indiánt égetnek máglyán, a feje felett lebegő ördögök pedig kiszakítják elkinzott és végsőt vonagló testéből a lelket,

— Csinos, ugy-e bár? — szól don José, — én már be akartam meszelteni, de atyámnak nagyon tetszik. A mint látja, az áldozatok csupa indiánok, egyetlenegy fehér ember sincs köztük, az öregem pedig ki nem állhatja az indiánokat.

— Nos, ha rendbe szedték magukat, ájtönnék ebédelni? az utat nem téveszthetik el, mert az étel szaga után is eligazodhatnak. — Ezzel kiment.

— Várj csak egy pillanatra — szólítám meg a szolgát. ki vele együtt el akar menni — jó lenne, ha utána néznél, hogy szolgálknak — s Molásra mutattam — valami ennivalót hozzanak ide, mivel ugyis tudom, hogy gazdáidnak nem lesz inyére, hogy egy asztalnál üljön velük.

— *Si* (igen) — felelé a leány, Luiza, fürkészőn nézve arczomba.

Ekkor már don José kívül volt az ajtón, melyet a léghuzás bevágott utána. A mint láttam, hogy bezárult az ajtó, egy gondolat ötlött eszembe s tudván azt, hogy Rend-ünknek külső tagjai közt nők is vannak, néhány szót sugtam a Luiza fülébe s egyszersmind kezemmel is jelt adtam.

Megállott és vizionozta a régi jeladásal, melyre még a gyermekeket is megtanítják, én pedig második jeladásommal tudattam vele, hogy a *Sziv* maga is jelen van.

— *Hol?* — kérdé egyikünkrol a másikra nézve.

— *Itt*, — felelé és kihuzván a szimbolumot, szeme elé tartottam.

Ránézett és mélyen meghajolt előtte. Ebben a pillanatban hallottuk, hogy don José az ajtó tulsó oldaláról hívja őt.

— *Megyek!* — kiáltá Luiza s azután még susogva így szól hozzánk: *Uram*, veszély környékez ebben a házban. Most nem mondhatok többet, de ha lehet, még visszatérek. A borból ihattok, de hozzá ne nyuljatok a fekete kávéhoz s ha lefeküsztek el ne aludjatok. Nézzetek jól körül a padlón s megtudjátok, hogy miért. — *Megyek sennor!* megyek! — kiáltá és kifutott a szobából.

Mihelyt a lány kiment, sennor Strickland becsukta az ajtót s így szól:

— Mit jelentsen ez, Ignatio?

Nem szóltam semmit, hanem félretoltam az egyik ágyat s átvizsgáltam alatta a padlót. Több helyen szinehagyott volt. — Azután lerántottam az ágytakarót s jól megnézván a derékalj szövetét, észrevettem, hogy azon is szennyes foltok vannak, bár csak gyengén voltak láthatók, mivel már a mennyire lehetett, kimosták.

— Ebben az ágyban embert öltek s e foltok a meggyilkoltak véréből származnak, — mondám. — Ugy látszik, a don Pedró vendégei mélyen alusznak, először elkábitják, azután meggyilkolják őket. — Minket sem egyébert csaltak ide. Nos, nem is vártam egyebet.

— Kesegtető kilátás! — felelt Strickland, — de hiszen mi vendégei vagyunk ennek az embernek, csak nem fog minket... s kezét, nyakelváágást mimelve, keresztülhuzta álla alatt.

— Biztos lehet benne, hogy az a szándéka, azért s nem egyébert hívott ide minket don José. Ha másokat megöltek, nem tudom, miért tennének kivételt velünk, kivált mikor don Pedro biztos benne, hogy egy angol ember nem indul utra nagyobb pénzösszeg nélkül. Mi több, csunyan összezőrdültünk a fluval, az apáról pedig többet tudunk, semmint kellene.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Az „Apró hirdetések“.

Az 1900. évi **julius elseje**, történeti nevezetességü nap lesz. E napon szünik meg a kincstár által eddig szedett hirdetési bélyeg. Ezzel szinte béklyótól szabadul az **apró hirdetések** nagy közönsége.

Ez a hirdetési bélyeg-illeték minden kisebb vagy nagyobb hirdetés, reklám vagy nyilt-téri közlemény után 30 krajczár = 60 fillér volt. De meg kellett fizetni a legolcsóbb 20 krajczáros **apró hirdetés** után is, ha benne volt a hirdető czime; vagyis ha a pár szóból álló hirdetés ára 20 kr. volt is, mihelyt valaki a czimét (nevét, lakását vagy üzletét) is bele irta, hogy mindjárt rátaláljanak, vagy hogy az ajánlatokat saját kezéhez kapja, már 30 kr. bélyeg-illetéket is kellett fizetnie, vagyis a legkisebb hirdetés is legalább 50 krajczárba (1 koronába) került, a mi kivált helykereső szegény embernek bizony nagy pénz.

Ily körülmények közt nálunk **olcsó** apró hirdetésről eddig nem igen lehetett beszélni s az **apró hirdetések** nem vehettek olyan lendületet, mint például bécsi, berlini vagy londoni és amerikai lapokban.

Azt a két krajczárt, a mennyibe a hirdetési szöveg minden egyes szava kerül, senki sem sajnálta, de nem is sajnálhatta, mert egy kisebb hirdetés tíz-husz szóval megfogalmazható s így husz-harminez krajczárba kerül. Azt a harminez krajczárt azonban, melyet az állam szedett be egy czimmal ellátott s mondjuk husz krajczárért közzétett hirdetés után, a legnagyobb rész sajnálta, a min nem is lehet esodálkozni. Ez az ugynevezett kincstári bélyegdíj majdnem hogy megölöje volt az apró hirdetéseknek.

S hozzá még különösen a vidéki olvasóra nézve felettébb terhes és sok időbe kerülő munka volt, a **czim a kiadóhivatalban** jelzésü apró hirdetéseknel, a kiadóhivatalhoz fordulni vagy pláne válasz-bélyeg csatolásával levélben tudakozódni a hirdetés feladója felől. Ez volt az oka annak, hogy pl. munkaközvetítésre az **apró hirdetések** rovatát alig vették a magyar lapoknál igénybe.

Külföldön, — mint említettük, — ez már régen máskép van. A háziasszony, a ki eselédet keres, még a eseléd is, a ki helyet keres, mind az ujsághoz fordul. Ezzel megtakarítja mindkét fél a drága közvetítést és leggyorsabban jut egymással érintkezésbe. Mindenki nagyon könnyen kiszámíthatja magának a hirdetés árát, melyet **levélbélyegeken** is be lehet küldeni.

Az **apró hirdetés** legjobban éri el czélját akkor, ha lehetőleg rövid. Például ha így szól: „Ügyes, fiatal szobaleányt keresek.

Csapó-uteza 3., I. em. 10. ajtó“. Vagy pedig: „Segéd felvétetik, fűszer-üzlet, Hatvan-uteza 25“. Ugyanilyen rövidséggel ajánlhatja szolgálatait a eseléd vagy a munkás, esetleg a tanító vagy a tanítónő is, mert okos ember, bárminő társadalmi állásban, a hirdetés nem tarthatja méltóságán alulinak. A munkás nem lesz kénytelen tíz helyen is bekopogtatni, míg végre olyanra akad, a hol esetleg foglalkozást talál. A eselédék meg, a kik most órákat és napokat töltenek azzal, hogy egyik közvetítőt a másik után fölkeresik, egy huszkrajczáros hirdetéssel czélhoz juthatnak.

Hasznát vehetik az apró hirdetésnek különösen a kisebb mesteremberek, a kiket eddig épen a legjobban fizető közönség alig ismert, sőt meg sem ismerhetett. A város környékén lakó kisiparos vagy kereskedő husz krajczárért egész nagy közönséggel érintkezhetik. Például: „Asztalos munkákat, javításokat vállal Kovács Károly, Debreczen, Péterfia-uteza 40“. Ez épen tíz szó, a minek a költsége husz krajczár.

Lesznek bizonyára olyan vendéglősök, kávéosok, a kik az apró hirdetések mindennap igénybe veszik. **Mert husz krajczárt megér nekik az, ha czimüket a közönségnek napról-napra emlékezetébe hozzák.**

Szóval, a ki hirdetés utján eladni akar valamit, vagy a ki venni akar valamit: kinyomatja a hirdetésben teljes czimét; a ki pedig az apró hirdetések olvassa, azonnal megkapja a hirdetés közzétévőjének nevét, lakását s így egyenesen ahhoz fordulhat, a kiadóhivatal mellőzésével s a szokszor drága idő megtakarításával. A **czim** kitétele mindedig külön 30 krajczárba került, ezentul szavankint csak két krajczárba kerül, vagyis csak annyiba, a mennyit eddig a „Czim a kiadóhivatalban“ kinyomatásáért kellett fizetni. (A ki diszkrétebb természetü hirdetés tesz közzé, az persze ezentul is elhallgatja a czimét; de a **poste restante** jelzésért sem kell külön 30 krt fizetni mint eddig.)

Az **apró hirdetések** kétségtelenül hatalmas közvetítői lesznek ezentul az üzletkötéseknek s kiszámíthatatlan gyakorlati haszna lesz ennek a rovatnak a közönség minden rétegére, ha egyszer hozzá szokik ehhez a legolcsóbb és legeredményesebb közlekedési eszközöz.

Azért ajánlatos — épen a szegényebb osztályok érdekében — hogy a közönség gyorsan megkedvelje s **mentől sürűbben vegye igénybe a teljes czimmal ellátott apró hirdetések**, melyeket a

„Debreczeni Ellenőr“

10 szóig husz krajczárért és minden további szót 1 krért fog közölni.

NYILT-TÉR.

Mint hogy a tavasz előre haladásával oocsemót, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt, mert olosó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt, mert dús szénsav-tartalmán fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurtot gyermekeknek és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire: a gyermekek lázas megbetegedéseknél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hűghajtó és a szomjat o illapító hatásánál fogva.

== Kedvelt borviz. ==

A Mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Hirdetések után

július hó 1-től kezdve bélyegilletéket fizetni nem kell! Így minden egyes hirdetés

30 krral kevesebbe kerül

a hirdetőnek.

Hirdetéseket legolcsóbb árban
vesz fel

a Debreczeni Ellenőr

kiadóhivatala.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZEZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkakerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítási okiratok stb.

VIOALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, diszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Ejegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.